

Formanden har ordet

Back to normal!

Endnu ikke helt, men vi er heldigvis på vej! Både i samfundet, i skolen og i foreningen. Det ser vi frem til. Vi ser også frem til at møde mange af jer til vores jubilæumssprogkonference. Den skulle have været afholdt sidste år, hvor foreningen blev 50 år, men efter flere udsættelser bliver det den 2. september i år. Udover selve konferencen med temaet:

Så snak dog! vil der blive afholdt en jubilæumsreception for alle medlemmer. Det kræver dog tilmelding at deltage.

Tilmelding til reception på
formand@sproglærerforeningen.dk

Tilmelding til konferencen på
www.sproglærerforeningen.dk

Generalforsamling 2021

Sproglærerforeningen afholdt sin generalforsamling som planlagt den 18/3. Den blev selvfølgelig afholdt elektronisk. På en måde var det en fordel, fordi der var flere medlemmer, der havde mulighed for at deltage på denne måde.

Alle beretninger handlede om, at det foreningsmæssigt havde været et anderledes år, hvor det meste af arbejdet er foregået elektronisk og med udsættelse af konferencer, kurser og studietur. Heldigvis har langt de fleste tilmeldte valgt at overføre deres tilmelding til den ny dato.

Der er en vis udskiftning i medlemsskaren, da en del medlemmer går på pension, men heldigvis er der en pæn tilgang af nye medlemmer. Det blev vedtaget at forsætte med samme kontingent til næste år.

De fleste valg var genvalg, men der var dog lidt udskiftning i Engelsk og Fransk Fagudvalg. Formanden for Fransk Fagudvalg, Charlotte Hjorth, valgte at stoppe som formand og medlem af udvalget, da hun har fået arbejde udenfor skoleverdenen. Kristina Silla blev valgt som ny formand for Fransk Fagudvalg. Vi ser frem til samarbejdet med Kristina.

Sproglærerforeningen vil også sige en stor tak til Charlotte for hendes store arbejde dels som formand for udvalget og dels for foreningen generelt. Det var bl.a. Charlotte, der sørgede for, at vi kom på Facebook. Vi ønsker Charlotte alt godt i hendes nye arbejde og håber, at vi senere kan drage nytte af hendes kompetencer.

Skal tysk ud af folkeskolen?

Fagbladet Folkeskolen havde en enquete for nogen tid siden, hvor de spurgte medlemmerne, hvilke fag der kunne udgå eller få færre timer, således at skoledagene kunne blive kortere. Det medførte, som man kunne forvente, at nogle lærere syntes, at de fag, de ikke selv underviste i, kunne klare sig med mindre. En lærer fra Herfølge fik sine *five minutes of fame*, da hun sagde, at tysk kunne man da afskaffe. Der var alligevel ingen, der kunne lide det fag, der manglede lærere til at undervise i det, og man skulle alligevel ikke bruge det til noget. Man kunne jo bare tale engelsk med tyskerne. Disse udtalelser medførte et ramaskrig og satte heldigvis gang i en debat om nødvendigheden af at kunne tysk. Dansk Industri og Lykke Friis, direktør for Tænk tanken Europa, kom på banen med rigtig gode argumenter for, at vi i et lille land som Danmark skal kunne tysk. Dels er det et naboland, og dels er det en af vore største handelspartnere. Derudover er det vigtigt at kende til tysk kultur da den i høj grad har påvirket den danske. Der var nogle få, der spurgte, hvad så med fransk? Den debat kom aldrig i gang. Måske fordi fransk i forvejen ikke tilbydes på alle skoler, men det er en helt anden historie. Forhåbentlig var det en lille *shit storm*, som er drevet over.

Af RITA MOGENSEN
formand,
Sproglærerforeningen

Tværsproglighed

Det er hurtigere og mere effektivt at lære nye sprog, hvis man arbejder tværsprogligt i undervisningen, viser forskningen.

Det nationale Center for Fremmedsprog (NCF) støtter et nyt udviklingsprojekt, der vil have denne viden ud at virke på læreruddannelserne, med 1,5 mio. kroner. Projektet skal udvikle sprogundervisningen ved at afprøve og forsøge at forankre tværsproglig didaktik på landets læreruddannelser. Bag projektet står Center for Grundskoleforskning på Syddansk Universitet og alle landets seks professionshøjskoler.

Det vil blive ledet af lektor Laila Kjærbaek fra Institut for Sprog og Kommunikation på SDU, og lektor Maria Pia Petterson fra UCL. Projektet er startet 1. februar i år.

"Stort set alle mennesker kan mere end ét sprog, men i sprogundervisningen er der nærmest vandtætte skotter mellem de forskellige sprog. Det bremser elevernes nysgerrighed for sprog. Og man får heller ikke udnyttet de synergieffekter, der kunne opstå, når eleverne lærer forskellige sprog på samme tid, ligesom mange flersprogede elevers sproglige ressourcer i dag ikke bringes i spil i tilstrækkelig grad." Citat fra NCFs hjemmeside.

Personligt har jeg oplevet netop disse synergieffekter både i mit lærerliv og mit private liv. Det sprog, som nok var den største hjælp for mig, var latin. Da jeg lærte latin, blev de andre sprog meget nemmere. Det skyldtes både den grammatiske indsigt, som jeg fik, og indblikket i ordenes oprindelse. Det er virkelig interessant at se, hvordan mange ord har bevæget sig fra latin til italiensk, spansk, fransk og engelsk. Latin var det, man dengang kaldte fremmedsprogenes byggeklodser. Det er ærgerligt, at latin er forsvundet ud af fagrækken i folkeskolen og stort set også i gymnasiet.

Redaktørkommentar

MOTIVATION

- MÅSKE DEN VIGTIGSTE FAKTOR FOR AT LÆRE ET SPROG

Det sker hvert år - på alle de franskhold, jeg nogensinde har haft. Når jeg starter et nyt franskhold i en 5. klasse, er det en helt særlig følelse at træde ind ad døren til første time.

Eleverne sidder vandkæmmede med ret ryg og julelys i øjnene. Deres bøger er snorlige indbundet, de har en spids blyant i hånden, og jeg har deres fulde opmærksomhed.

De er pavestolte af de første småord og sætninger, de lærer at sige, og de råber ”Bonjour, mademoiselle” og vinker efter mig i skolegården. Jeg er deres superstjerne – og jeg elsker det. *(Overdrivelse kan forekomme – but you get the point!).*

Sådan varer det ved – nogle gange i tre måneder, andre gange i et helt halvt år. For en håndfuld rækker det måske endda også ind i 6. klasse. Men så... Sideløbende med at hormonerne overhaler dem, og preteen-stadiet indtræffer mellem 6. og 7. klasse, falder deres begejstring for fransktimerne drastisk. Pludselig kan de ikke længere huske, de helt basale småord, som de mestrede i begyndelsen af 5. klasse. Der er ikke længere en skov af hænder, når jeg spørger ud i klassen. Jeg begynder at høre de sukkende ”Åh, nej! Vi har fransk”, når jeg træder ind ad døren i klassen. Nogle gange er det endda, som om eleverne begynder at udtale kendte ord dårligere, end de tidligere gjorde – måske endda med vilje. Men hvorfor?

Helt personligt tror jeg ikke, at det er én ting, der er skyld i den manglende motivation for at lære fremmedsprog, men kombinationen af en række årsager og forhold. Her er bare nogle af mine bud på årsager:

Den usande historie om anvendeligheden
Eleverne, der er opvokset i et globaliseret samfund, oplever, at de kan klare sig online med dansk og engelsk. Samtlige streamingtjenester tilbyder undertekster på dansk eller engelsk – endda YouTube. Desuden stiller internettet en række oversættelsesværktøjer til rådighed, som kan hjælpe dem langt. Derfor lever mange børn og unge i illusionen om, at det ikke er brugbart at kunne flere sprog end dansk og engelsk. Og mange

tænker, at man i alle andre dele af verden er lige så god til engelsk, som gennemsnitsdanskeren er, hvilket langtfra er tilfældet.

Den stejle læringskurve

Hvis man sammenligner det at lære tysk eller fransk med at lære engelsk i grundskolen, er læringskurven i fremmedsprogsfagene meget stejl. Timerne er få, og antallet af år, man har undervisning i faget, er halveret. Men derudover er det de færreste elever, som uden for de få undervisningslektioner udsættes for input (lyd, video, samtale) på sproget. Det vil altså sige, at for mange elever er deres eneste kontaktflade med sproget et par lektioner om ugen, modsat engelsk, som børn i dag konstant møder.

Manglende forståelse af input

Ifølge teoretikere som Krashen og Vygotsky lærer vi, når vi interagerer med noget, der er en tand sværere, end det vi selv mestrer (input+1), fx når læreren taler tysk på et niveau, der er lidt højere end elevens egne sprogkompetencer. Men når læreren flere gange bruger ord eller udtryk, som eleverne ikke forstår, opstår der ofte frustration. Sker det regelmæssigt, kan man forestille sig, at eleverne mentalt melder sig ud af undervisningen, hvilket kun bidrager til at forstørre det ’gap’, der er mellem elevens niveau og den konstante, progressive sværhedsgrad i inputtet.

Af CAROLINE ARP,
ansvarshavende
redaktør for Sprog-
læreren, cand.mag.
i fransk og lærer på
Frederiksberg

”Bonjour, mademoiselle”

Kritisk selvbevidsthed

I teenagealderen bliver mange unge ekstremt selvbevidste og tænker en masse over, hvad andre tænker og synes om dem. Det gør det altså sværere for mange at indgå i classesamtaler, når der sidder omkring 20 personer og lytter med. Især i sprogfagene, hvor der ud over al den kritiske selvbevidsthed også er faktorer som udtale og korrekthed, som parametre man kan 'fejle' på.

Præstations- og præsentationsangst

I mange udskolingsfag oplever jeg ofte et overdrevent fokus på prøver og eksaminer, både fra elevernes og lærernes side. Når man ikke tidligere har stiftet bekendtskab med især de mundtlige eksaminer, kan det virke skræmmende. En elev beskrev for mig, hvordan hun i flere fag, som hun ikke nødvendigvis føler sig stærk i, alligevel kan indgå i en snak og dreje samtalen i en retning, hun interesserer sig for. Men hvis man ikke har en oplevelse af at kunne tale sammenhængende på tysk eller fransk, så er man slet ikke herre over samtalen. Mine elever har ofte en urealistisk opfattelse af egne (ifølge dem selv ikkeeksisterende) evner, men også et urealistisk billede af sværhedsgraden og kompleksiteten i samtalen til den mundtlige prøve.

'Historien' om sprogfagene

Jeg møder ofte historier fra voksne om, hvordan de dumpede i fransk i gymnasiet,

hvordan de altid pjækkede fra tysk eller syntes, at deres sproglærere var superkedelige. Også forældrene gør et stort nummer ud af at sige, at de ikke kan hjælpe børnene med lektier, da de selv bærer rundt på en eller anden fiasko-historie. Selv min leder brugte for nyligt eksemplet "at bøje tyske verber" i snak om manglende koncentration og lange skoledage. Denne historie om sprogfagene som noget tørt, svært og kedeligt kan umuligt bidrage positivt til børnenes motivation for sprogfagene.

Bland alle ovenstående faktorer sammen til én rådden cocktail, og dér, tror jeg, årsagen til den dalende motivation ligger. Men hvad kan vi så gøre for at ændre det? Heldigvis er der masser af sproglærere, som allerede lykkes med at motivere eleverne, og dette blad er fyldt med både eksperter, lærere, elevs bud på, hvad der motiverer til at lære sprog.

Jeg har lavet en liste med tre ting, som jeg i hvert fald selv vil arbejde på at gøre bedre i min undervisning:

1. Inddrag motivation i undervisning

Jeg har egentlig aldrig set læremidler til franskundervisning, der direkte arbejdede med motivation, men derfor kan jeg jo godt inddrage det aspekt. Fx brainstorme med eleverne over, hvorfor de gerne vil lære sproget, hvad de kan bruge sproget til, og hvad der er fedt ved sprogfaget. Desuden tror jeg, det er vigtigt

med evalueringer og synlig læring, så eleverne får et mere realistisk og positivt syn på deres egne evner. At spørge dem om fx alt, hvad de kan sige/skrive inden for et bestemt emne, fx kæledyr eller musik.

2. Forventningsafstem

Jeg vil regelmæssigt minde eleverne om, hvad de forventes at kunne ved udgangen af 9. klasse, og fokusere på, at det faktisk ikke er specielt meget. Hvis de begynder at lære fremmedsprog i 5. klasse i troen på, at de taler flydende og skriver fejlfrit ved udgangen af 9. klasse, så vil de jo alle sammen have en oplevelse af at fejle. Ved at skrue forventningen ned og sætte overskuelige delmål, tror jeg, jeg kan give dem mere ro og flere succesoplevelser.

3. Fortæl den gode historie

Jeg vil fokusere på at fortælle de gode historier. Historier om dygtige elever og fede eksaminer, om samfundets behov for sprogkyndige. Jeg vil fortælle succeshistorier om, hvordan jeg med fransk er lykkedes med at finde vej i Medinaen i Marrakech, eller hvordan jeg nu kan sige "laktosefri mælk" på 6 forskellige sprog.

Caroline Arp
ansvarshavende redaktør